

**UCHWAŁA NR XLV/509/17
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 28 sierpnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu na rzecz integracji społeczno - zawodowej osób niepełnosprawnych

Na podstawie: art. 7 ust. 1 pkt. 6 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U.2016.446 z późn. zm.), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U.2016.930 z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program na rzecz integracji społeczno - zawodowej osób niepełnosprawnych stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Zabrze

Marian Czochara

PROGRAM NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

I. WSTĘP

Osoby niepełnosprawne to grupa społeczna cechująca się najniższym wskaźnikiem zatrudnienia, szczególnie zagrożona marginalizacją, stąd potrzeba dodatkowego wsparcia w/w osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu wynika, iż wśród klientów Ośrodka w 2016r. było 1305 osób niepełnosprawnych będących w wieku aktywności zawodowej. Do najpoważniejszych problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne należą między innymi: trudne warunki materialno – bytowe i mieszkaniowe, bariery architektoniczne oraz edukacyjne. Ponadto osoby niepełnosprawne napotykały trudności w uzyskaniu zatrudnienia, możliwościach rehabilitacji czy pozyskaniu specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego. Efektem takiej sytuacji jest izolacja osób niepełnosprawnych, która jest zarówno problemem społecznym, jak i psychologicznym. Program na rzecz integracji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych realizowany jest w ramach projektu: „Drogowskaz”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wpisuje się on w gminny Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program w okresie obowiązywania RPO WSL 2014 - 2020 skierowany jest do grupy co najmniej 100 uczestników projektu (kobiet i mężczyzn), klientów MOPR Zabrze zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dodatkowo osób z ich otoczenia. Głównym zadaniem Programu jest stworzenie warunków do wzrostu aktywności społeczno- zawodowej osób niepełnosprawnych.

Przyjęte w Programie koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich i lokalnych dokumentach strategicznych, takich jak:

- 1) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014- 2020 (RPO WSL),
- 2) Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014- 2020,
- 3) Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014- 2020;
- 4) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- 5) Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
- 6) Wytyczne w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
- 7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- 8) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 9) Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- 10) Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
- 11) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o Pomocy Społecznej
- 12) Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020,
- 13) Strategia Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008 – 2020;

14) Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Zabrze na lata 2010-2020.

II. LOKALIZACJA

Program realizowany będzie w pomieszczeniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – aula, sale szkoleniowe Klubu Integracji Społecznej mieszczącego się przy Placu Krakowskim 4 oraz innych pomieszczeniach biurowych przy ul. Wyzwolenia 7. Część zajęć będzie realizowana w formie wyjazdowej.

III. UCZESTNICY PROGRAMU

Niepełnosprawni klienci MOPR Zabrze o różnych rodzajach niepełnosprawności, zagrożeni wykluczeniem społecznym, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, będący jednocześnie w wieku aktywności zawodowej. Pomocą zostaną również objęte osoby z otoczenia osób niepełnosprawnych.

IV. CEL GŁÓWNY

Wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych niepełnosprawnych klientów MOPR Zabrze oraz osób z ich otoczenia biorących udział w projekcie.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

Wynikające z projektu:

- 1) zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych przyczyniających się do izolacji społecznej;
- 2) zwiększenie motywacji do zmiany sytuacji życiowej oraz wzrost samooceny;
- 3) wzrost umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- 4) rozpoczęcie i /lub kontynuacja procesu podnoszenia wykształcenia;
- 5) podniesienie umiejętności poszukiwania ofert pracy;
- 6) podniesienie umiejętności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Dodatkowe cele wynikające z realizowanych działań (w tym środowiskowych) w ramach Programu:

- 1) przekazanie informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
- 2) zapoznanie uczestników projektu i osób z otoczenia z inicjatywami wspierającymi zatrudnienie osób niepełnosprawnych, rozwój kulturalny, społeczny, zdrowotny i edukacyjny;
- 3) inicjowanie współpracy lokalnych instytucji i organizacji działających na rzecz niepełnosprawnych.

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Udział w Programie ma zapewnić kompleksowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Założeniem Programu jest, by osoby niepełnosprawne w nim uczestniczące nabyły umiejętności w obszarze poprawnych relacji w środowisku, w rodzinie, umiejętnego radzenia sobie z emocjami, umiejętnego zorganizowania czasu wolnego, nauczyły się budowania systemu samoorganizacji społecznej poprzez inicjowanie działań w ramach grup wsparcia bądź grup samopomocowych. Wybrane metody wsparcia stworzą trwały fundament w procesie integracji społecznej – w jej zdrowotnym, kulturowym i bytowym wymiarze.

VII. METODY PRACY WYKORZYSTWANE PRZY REALIZACJI PROGRAMU

Środowiskowa praca socjalna - są to działania realizowane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;

Działania o charakterze środowiskowym- inicjatywy o charakterze integrującym, obejmujące między innymi: edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

Prace społecznie użyteczne;

Usługi społeczne – uczestnicy projektu będą mieli możliwość skorzystania z wszystkich 4 usług (edukacyjnych, zawodowych, zdrowotnych i społecznych).

VIII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Usługi społeczne:

1. Poradnictwo indywidualne i grupowe świadczone przez doradcę ds. osób niepełnosprawnych. Zakłada się, że każdy uczestnik bezpośrednio po podpisaniu umowy udziału w Programie nawiąże kontakt z doradcą ds. osób niepełnosprawnych i będzie korzystał ze świadczonego wsparcia. Zakres poradnictwa ogólnego – przekazanie aktualnych i rzetelnych informacji niezbędnych do uzyskania właściwej pomocy i wsparcia tzw. ABC osoby niepełnosprawnej.

2. Zajęcia w Klubie Integracji Społecznej.

3. Treningi kompetencji i umiejętności społecznych połączone z zespołem ćwiczeń usprawniających psychoruchowo lub/i zajęć rehabilitacyjnych Planuje się zorganizowanie wyjazdowego modułu treningowego w formie warsztatów i ćwiczeń o tematyce dostosowanej do potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych.

Inne usługi społeczne – zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych, min. działania o charakterze integracyjnym/środowiskowym:

Udział osób niepełnosprawnych w imprezach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym, czy turystycznym. Planowane działania to między innymi: wyjście do kina, teatru, na basen, piknik – ognisko, wycieczka integracyjna. Celem działań wynikających z potrzeb i dysfunkcji osób niepełnosprawnych wskazanych w raporcie ewaluacyjnym jest kształtowanie pozytywnych relacji społecznych i rodzinnych, promocja zdrowego stylu życia, wskazanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, edukacja ekologiczna i zdrowotna, rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się w nowych sytuacjach, kształtowanie poczucia własnej wartości, przełamanie wewnętrznych barier, rozbudzenie motywacji do działania.

Klub turystyczny (zorganizowanie wycieczek integracyjnych - całodniowych dla Uczestników Projektu). Poznawanie świata to dla osób niepełnosprawnych często wielkie wyzwanie. Szybka kalkulacja kosztów i korzyści powoduje, że osoby niepełnosprawne wybierają bezpieczne cztery ściany. Zajęcia mają zaszczerpić w uczestnikach projektu ciekawość do tego, co zewnętrzne – do świata. Będzie to także element kreowania potrzeb w zakresie aktywnego, skierowanego na poznanie sposobu spędzania czasu wolnego z osobami najbliższymi.

Cykliczne spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym, czy turystycznym.

Dzień Niepełnosprawnego. Dzień osoby niepełnosprawnej jest elementem zwrócenia uwagi środowiska nie tylko na potrzeby osób niepełnosprawnych, ale przede wszystkim na ich możliwości. Liczymy na obecność instytucji i organizacji lokalnych (pozarządowych, przedsiębiorców), w których osoby niepełnosprawne będą mogły znaleźć swoje miejsce, jako członkowie, wolontariusze lub pracownicy.

Zlecenie części działań, np. manualnych, Pierwszej Pomocy Przedmedycznej, ABC prawne, sportowe, asystent osoby niepełnosprawnej dla Organizacji Pozarządowej w trybie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

IX. FINANSOWANIE

Finansowanie projektu Drogowskaz pochodzi ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WSL 2014-2020.

X. PODSUMOWANIE

Podjęte działania w stosunku do osób niepełnosprawnych biorących udział w Programie bez wątpienia przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów. Efektem realizowanego Programu będzie wzmacnianie bądź odzyskiwanie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, pokonywanie barier psychologicznych, nabycie umiejętności poprawnej komunikacji oraz panowania nad własnym stresem oraz emocjami oraz przejęcie odpowiedzialności za kierowanie własnym życiem. W ramach grupy samopomocowej „Zabrzanka” osoby niepełnosprawne naberą umiejętność pracy grupowej oraz nauczą się wspólnie rozwiązywać problemy. Zakres wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych w formie działań środowiskowych ma na celu zmianę dotychczasowego funkcjonowania, wyjście poza codzienne, hermetyczne otoczenie, porzucenie dotychczasowych wzorców spędzania wolnego czasu, co w konsekwencji zapobiegnie bierności i bezradności.